

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 158/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených OLEXOVA VASILISIN s.r.o., Gorkého 6, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Senica č. k. 5C/449/2015-726 z 15. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. januára 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Navrhujú tiež priznať im finančné zadost'učinenie každému v sume 1 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovatelia v súvislosti s podaním dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/52/2024 z 5. júna 2024 vydanému v konaní o zaplatenie 10 415,00 eur s príslušenstvom požiadali okresný súd o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov z dôvodu, že nevlastnia žiadny majetok, nemajú žiadny príjem, sú študentmi vysokej školy a nemajú možnosť uhradiť súdny poplatok za dovolanie v určenej výške. Okresný súd napadnutým uznesením vydaným zákonnou sudkyňou rozhodol, že sťažovateľom oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznáva. Okresný súd, poukazujúc na § 254 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd na návrh prizná oslobodenie od súdneho poplatku, ak to odôvodňujú pomery strany, uviedol, že tieto pomery zákon chápe ako podmienky, v ktorých strana dožadujúca sa oslobodenia od súdnych poplatkov žije, a to najmä jej zárobkové, majetkové, rodinné, spoločenské, ekonomické, zdravotné a iné, pričom je na žiadateľovi o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, aby všetky okolnosti dôležité

pre rozhodnutie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov preukázal. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovatelia potrebu oslobodenia od súdnych poplatkov žiadnym spôsobom nepreukázali, keďže okrem potvrdení o návšteve školy, ktoré boli dokonca prílohou iného podania, nepredložili súdu žiadne listinné dôkazy na preukázanie svojich osobných, majetkových a zárobkových pomerov, ktoré by odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, a to najmä ak má súd vedomosť o uznesení Okresného súdu Bratislava III č. k. 30D/102/2017-1127, Dnot 219/2018 z 22. septembra 2021 ako súčasť spisu, z ktorého vyplýva, že sťažovatelia nadobudli po poručiteľovi nehnuteľný majetok a z titulu finančného vyrovnania ich dedičských podielov im mali byť vyplatené finančné prostriedky vo výške 150 000 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Proti napadnutému uzneseniu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov podali sťažovatelia túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentujú, že okresný súd nepriznaním oslobodenia sťažovateľov od súdneho poplatku v rozpore so zákonom porušil ich základné právo na spravodlivé súdne konanie. Ďalej uviedli, že

a) nie je pravdou, že by sťažovatelia nepredložili listinné dôkazy na preukázanie svojich osobných, majetkových a zárobkových pomerov, ale vzhľadom na to, že nemajú príjem ani vlastné bývanie, nemali ako doložiť niečo, čo neexistuje;

b) je pravdou, že sťažovatelia nadobudli pozemok v katastri obce [REDAKOVANÉ] pri Lučenci a sumu 150 000 eur, avšak vychádzali z toho, že toto dedičstvo je jediné, čo získali po otcovi ako poručiteľovi a z tejto sumy si majú zabezpečiť bývanie, keďže vlastným bývaním nedisponujú. Zastávajú názor, že súd nemôže stavať účastníka konania do takej situácie, v ktorej na to, aby sa mohol domáhať svojich práv na súde, je nútený obetovať svoje prostriedky určené na zabezpečenie bývania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov za podané dovolanie.

5. S ohľadom na vymedzený predmet konania ústavný súd už viackrát zdôraznil, že rozhodovanie o súdnych poplatkoch – napr. o oslobodení od súdnych poplatkov, o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a podobne – spravidla nemôže byť predmetom ústavnej ochrany, pretože aj keď sa jeho výsledok sekundárne dotýka účastníka konania, samotný „spor“ o oslobodenie od súdnych poplatkov vzhľadom na podstatu konania v zásade nedosahuje intenzitu opodstatňujúcu porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa (z novej judikatúry napr. II. ÚS 105/2018, II. ÚS 224/2018, I. ÚS 85/2024). Rozhodovanie o tom, či sú splnené zákonom ustanovené podmienky, napríklad na oslobodenie od súdnych poplatkov, o následkoch nepriznania oslobodenia od povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku spadá výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov. Je preto vecou judikatúry všeobecných súdov, aby vymedzila kritériá, z ktorých bude pri aplikácii zákonných

ustanovení týkajících sa súdnych poplatkov vychádzať (porov. III. ÚS 559/2011, I. ÚS 27/2014, II. ÚS 243/2022, IV. ÚS 531/2024).

6. Aj rozhodovanie všeobecných súdov o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok však musí mať zákonný podklad a nemôže byť výsledkom arbitrárneho prístupu či zjavne nesprávneho posúdenia situácie predpisom podústavného práva, ktorým je v tomto prípade zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Zároveň musí odôvodnenie súdneho rozhodnutia jasne a zrozumiteľne poskytovať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 78/07).

7. Na tomto mieste ústavný súd zdôrazňuje, že v ojedinelých prípadoch je oprávnený zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o poplatkovej povinnosti, a to iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu o neoslobodení od povinnosti zaplatiť súdny poplatok došlo vzhľadom na výšku súdneho poplatku posudzovanú v rámci konkrétnych okolností prípadu a ekonomických (finančných) možností sťažovateľa zaplatiť tento súdny poplatok a vzhľadom na fázu konania pred všeobecným súdom k obmedzeniu samotnej podstaty práva sťažovateľa na súdnu ochranu (porovnaj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Jedamski a Jedamska proti Poľsku z 26. 7. 2005, body 60 a 66). Príčinou uvedeného stavu býva najčastejšie úplná rezignácia všeobecného súdu na vyvažovanie verejného a súkromného záujmu, prípadne nedôsledné vyvažovanie (opomenutie podstatnej „premennej“ pri vyvažovaní). Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy tiež v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom.

8. To však nebol prípad sťažovateľov. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že okresný súd pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľov na oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie interpretoval a uplatnil § 254 ods. 1 CSP spôsobom, ktorý je ústavne konformný a nearbitrárny. Ide o aplikáciu a výklad podústavného práva reglementujúceho otázku možného oslobodenia od povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

9. Okresný súd v dôvodoch napadnutého uznesenia skonštatoval nesplnenie podmienok na priznanie oslobodenia od súdneho poplatku za odvolanie z dôvodu, že sťažovatelia neunesli dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie svojich osobných, majetkových a zárobkových pomerov, ktoré by odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Zároveň okresný súd upozornil na jemu známe uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 30D/102/2017-1127 z 22. septembra 2021, z ktorého vyplýva, že sťažovatelia nadobudli po poručiteľovi nehnuteľný majetok a z titulu finančného vyrovnania ich dedičských podielov im mali byť vyplatené finančné prostriedky vo výške 150 000 eur, čo sťažovatelia napokon priznali aj v ústavnej sťažnosti. Zmienka o uvedených finančných prostriedkoch, ktoré sú nepochybne majetkom sťažovateľov, v predložených tlačivách na dokladovanie pomerov účastníka uvedená nebola. Pokiaľ, vychádzajúc z uvedených skutkových okolností, potom okresný súd konštatoval, že sťažovatelia potrebu oslobodenia od súdnych poplatkov žiadnym spôsobom nepreukázali, teda neunesli dôkazné bremeno, čo sa týka skutočností rozhodných pre posúdenie toho, či ich pomery odôvodňujú

oslobodenie od platenia súdneho poplatku, ide podľa názoru ústavného súdu o záver vychádzajúci z konkrétnych faktov a logický, a preto ústavne akceptovateľný.

10. To umožňuje ústavnému súdu konštatovať, že okresný súd zohľadnil a fakticky preskúmal osobné, majetkové a zárobné pomery sťažovateľov, svoje rozhodnutie primerane odôvodnil, pričom v zásade vysvetlil, na akých skutočnostiach založil svoj záver o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Právny názor okresného súdu o (ne)preukázaní osobných, majetkových a zárobných pomeroch sťažovateľov nemožno považovať za svojvoľný, zjavne neodôvodnený ani za extrémne vybočujúci zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Spôsob posúdenia nenaplnenia predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov sa ústavnému súdu nejaví v danej situácii neprimeraný.

11. Ústavný súd poznamenáva, že na uvedenom závere nemôže nič zmeniť ani strohá argumentácia sťažovateľov obmedzujúca sa na tvrdenie, že finančné prostriedky vo výške 150 000 eur majú v úmysle použiť na zabezpečenie svojho bývania, keďže vzhľadom na výšku súdneho poplatku (ktorú sťažovatelia síce v ústavnej sťažnosti neuviedli, ale ústavný súd dopytom zistil, že ide o sumu 1 199 eur jednotlivo pre každého zo sťažovateľov, pozn.) je v rámci finančných možností sťažovateľov zaplatiť tento súdny poplatok bez toho, aby došlo k obmedzeniu samotnej podstaty práva sťažovateľov na súdnu ochranu.

12. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľov neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavnú sťažnosť, v ktorej uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť namietaného uznesenia. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia, čo je aj prípad sťažovateľov.

13. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil relevantnú ústavnoprávnu súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením okresného súdu, ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov formulovanými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Euboš Szigeti
predseda senátu